

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сант.

АМЕРИКА И НЕМАЧКА

— Пропаст акције немачких агената —

У циљу, да осујете ма-
кву акцију Америке у
корист Савезничких држа-
ва, Немачка је још од са-
мог почетка рата била ан-
тажовала масу агената и
шијуна, који су имали да
подривају државни орга-
нizam слободних америч-
ких република. У тој свр-
си берлинска влада је по-
трошила многе милионе у
току више од две и по го-
дине дана. Била је ствр-
ена читава једна потајна
организација, која је била
готово држава у држави.
Њен центар налазио се у
Сједињеним Државама, одакле се гранала на све
страни Америке, пронира-
чи и у најзабаченије кут-
ке ове.

До прекида америчко-
немачких односа овој ор-
ганизацији био је најглав-
нији задатак, да врши утицај
на америчку јавност и да развија пацифистич-
ко расположење код гра-
ђана Америке, управо, да
чини све могуће, како би
се Америка спречила, да
нтервенише на страни Са-
везника. У том циљу по-
кренути су и нарочити ли-
стови, а покушало су и са
потплаћивањем штампе, у
чиму се наравно није успело. Немачки агенти, вр-
бовани југлавито изредо-
ва Германо Американца, радили су дано ноћи, да
Американце убеде, како је за њих најбоље, да се
држе политичке структуре не-
уралности.

Али, када су Сједињене
Државе, огорчене већ до
крајних граници, прекину-
ле односе са Немачком,
ова германска организација
почела је да дела. Њен
план је био, да баци у
воздух фабрике муниције
и радионице бродова, да
онеспособи немачке интер-
ниране бродове, да поква-
ри жељезничке пруге и по-
руши важније мостове, а
пре свега да убије више
истакнутих личности у А-
мерици. Али је цео овај
план откривен и осуђен.
Настало је хапшење нема-
чких агената, и у кратко-
ме времену Сједињене Др-
жаве биле су очишћене од
кајзерових најамника.

Пошто је пропао маневар да се Јапан доведе у
конфликт са Сједињеним

Тиме је покрет Немаца
остао потпуно локализо-
ван, где ће у току неколи-
ко дана бити без муке у-
гашен.

Може се као извесно
сматрати, да је и овај по-
следњи покушај Немаца
већ пропао. Његово деј-
ство биће супротно ономе,
које су Немци од њега
очекивали. Већ постојећа
солидарност америчких ре-
публика утврђена је сад
дефинитивно, а Немачка
може данас бити на чисто
с тиме, да је против себе
подигла цео амерички кон-
тинент, који неће оклевати.
да своју најширу помоћ
укаže Савезницима у бор-
би против општег непри-
јатеља човечанства и кул-
туре.

Страна штампа

Немачка и Кина

«Хамбургер Фремденблат»
«Један фокат је известан. Пред-
седник кинеске републике оду-
про је се свим силама прекиду-
односа са Немацком. Али, он се
морао грикционити вољи својих
министара и нарочито министра
спољних послова В. Тинг Фан-
ка, који је потпуно американизован.
Овај је умео придобити
парламент и сенат. Под тем у-
тицајем, Кина је пришла Спо-
разуму.

Кинези уображавају, да ће их
Јанкен (Американци) штитити
против московског медведа, ја-
пanskog шакала и енглеског бул-
дога. Како могу то веровати?
Очвидно Америка сама није
водила политику колонијалних
концесија у Кини или зар Кина
мисли, да ће задржати немач-
ке колоније Тиен Чин и Хан
Кеу, које је конфисковала? Сје-
дињене Државе заинтересоване
су у Кини. Оне покушавају да
споје америчке и енглеске ин-
тересе у Кини и да у рату са
Немацком обезбеде Америку про-
тив напада од стране Јапана.
Кинези су не мање одговорни
за прекид односа са нама. Не-
мачка то неће заборавити:

Нови руски режим

«Журнал де Женев». «Власт
је у Русији успостављена и по-
јачана сусретом двеју снага, ко-
је су учиниле узајамне конче-
сије и постепено се зближиле:
снага Д, ме и радника. Цео на-
род подразумевајући ту и цркву
једнодушно је уз нови режим
а рат води један комитет, са
стављен од Љозова, Милјукова,
Керенског, Чингарјова и Тереш-
ченка, који је можда најбољи
у целој Европи.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЯ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 фра-
нака, годишње 36 франака

ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ ПО ПОГОДЕВИ

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва

улица Коломбо 33 Солун.

како постоји свет.»

„Трибин де Женев“: «Ула-
зак Америке у рат појачаће још
већма одлучност руског народа
за настрављање рата. Млада
руска демократија неће хтети
да се покаже мање енергична и
одушевљена у борби против
феудалног монархија него ста-
да чине најмоднији савез, од
ра вашингтонска демократија.»

Црна Гора у рату

— „Како је Црна Гора заведена за
Голеш планину“ —

Под горњим насловом у на-
ставцима доноси српски лист
«Србобран», који излази у Њу-
јорку, у Америци у 385 броју од
23. фебруара 1917. године сле-
дећи чланак:

«Црногорци, све отреситији и
по племенима виђенији људи,
на моме пролазу преко Црне
Горе у новембру и децембру
1915. причали су ми ово:

«У почетку рата добио је
крάљ Никола неколико милиона
круна с обавезом да црногор-
ска војска не продире дубље у
Херцеговину и Босну, где је по-
 неки пут било врло мало ауст-
ријске војске и да обуздава
Херцеговце. Ланџ је био стал-
но граници. Паштровић, Буд-
ву и Грబљу Аустријанци су пре-
пуштили црногорској војсци бев-
и какве борбе као терен који је
требао да буде у црногорској
ратној зони, ради сигурних ве-
за са Цетињем, Књаз Петар,

најмлађи краљев син, са штабом
Ловћенског Одреда, седео је ко-
мотно у Будви, одакле се ре-
довно састајао са командантом
Которске Посаде. Чајниче, на

северу Аустријанци нису бра-
нили због непосредне близине
српског фронта на Дрини. И

стига 17 — 20 авг. 1914. Ауст-
ријанци су напали билећки

Фронт и заузели црногорске по-
ложаје који су отварали пут за
Никшић, али су их по више
изајењу 21. авг. напустили и
позују се на, много слабије,

пограничне старе своје положаје.
На херцеговачком фронту било

је окршаја, борба, особито на
Грахову и Троглаву, али су те

борбе изазивали својевољно ко-
манданти појединих јединица»..

Исто сам, касније, кад сам
стигао на Цетиње, чуо и од мно-
гих, виших државних чиновни-
ка, официра и других најданих

људи. У осталом то се све ви-

дело осећало и о свему јавно

говорило. Црна Гора била је

мала, за 2 — 3 дана могла се

прећи уздуж или попреко, вој-

ска се, већим делом, снабдевала

храном и оделом од својих ку-

ћа и све што се радило и го-

ло Душаново Скопље, кад су у

Србија борбамо са бугарском химном

и свијетом, а бугари са нашом

химном и нашом борбом.

Може изгледати невероватно

али је на жалост, истинा, да је

књаз Петар, син и мезимац це-

тињског краља, краљ једне срп-
ске државице, приређивао бак-

љаде и наредио да му музика

свира бугарску химну кад је па-

ло Душаново Скопље, кад су у

Душанову престоницу, ту Свету ћабу Српскога Народа, ушли Аспарухови и Крумови потомци, војници Фердинанда Коббурга! А Генерални — Штаб, на чеју којега је познато, неко време био један српски генерал? — може неко питати.

Генерал Б. Јанковић, кога је Српска Врховна Команда у почетку рата послала на Цетиње као свога делегата, кога је краљ Никола, после рата тога, ради параде, именовао као шефа црногорског Генерал—Штаба, није могао ништа изменити. Он је могао једино, кад му је дозво гредило гледати чуда и покоре

цетињског двора, да напусти Цетиње и да се врати у Србију. И то је учинио, кад је краљ Никола, у пркос Четвртног Споразума, у лето 1915 повукао једну тројину своје војске са аустријског фронта и почeo ширити границе своје државе према Албанији. Када је црногорска војска без знања генерала Б. Јанковића заузела Скадар, он је отишao.

Тако је „ратовала“ кућа Петровић; тако „ослобађала“ Србије; тако „јединила“ Јужне Словене!

С. Богдановић

Са ратних фронтова

Са солунског фронта — Француски коминике —

Солун, 14. априла

После једне серије напада и против-напада Енглези су заузели у области Дојрана 1.500 метара ровова. Овај је добигак задржан претпоследи ноћи и поред непријатељских против-напада. Јуче киша и снег омели су операције.

Француски коминике

Приз, 14. априла

Артиљериска борба са прекидима на разним секторима фронта. Немци, који су поно вили напад да истерају Французе са положаја у области Онимона, одбијени су. Један други покушај Немаца у области Ертебизе био је исти неуспех. У области Живенкура француска је артиљерија тукла немачке радијене и разјурила их је. У Шампањи, у области Порпел као и на сектору Наварси-Таир Немци су извршили многе пренаде који су одбијени. Заробљено је војника.

Париј, 14. априла
доцније

У Белгија обострена артиљериска борба на сектору Вестанд. Јужно од Елете француска је артиљерија тукла и разјурила немачка прикупљања близу Вокалиона. Између Есна и друма Дима, Немци, после Јучерашњег свог крвавог пораза, нису обновили нападе. Јака артиљеријска борба на секторима Черни и Ертебиз. Пешачке акције није било. На левој обали Мезе одбијена је немачка јака извидни

ца која је покушала да се приближи француским линијама у шуми Авокур.

Авијатика. — 10. и 11. априла оборена су у ваздушној борби шест немачких аероплана, 16 других немачких аероплана јако оштећених пали су у непријатељске линије. Ппоручник Дорм оборио је 20 немачких аероплана; ппоручник Делен је оборио че тријести немачки аероплан.

Италијански коминике

Рим, 14. априла

На фронту Тријенте ваздушне су операције учествале. Непријатељски су аероплани долазили у извиђање на нашу територију. Али су одбијени гађањем наше артиљерије и нападањем наших јавјатичара.

На фронту Јулијанске Алпа мања непријатељска одељења покушала су да опколе неколико наших истакнутих положаја северо источно од Толмина, али су нашом ватром одбијена.

Ндши су аероплани успешно бомбардовали железничку пругу која иде за Рифемберг. У току претпоследи ноћи наш је држава бацио 600 килограма експлозива на непријатељске де пое и логоре у околини Набре зине. При повратку једна не пријатељска ескадрила приметила је наш апарат који се је високо дигао и успео да избегне нападе. Вратио се потпуно неоштећен.

Руски коминике

Петроград, 14. априла

Западни фронт. — Активност извидница и артиљериских ел. У

области северо западно од предграђа Берестечко извршили смо експлозију једне мине. Експлозија је разрушила један део непријатељског рова.

Румунски фронт. — Активност извидника и артиљериских ел. На железничкој прузи Галац тешка непријатељска артиљерија бомбардовала је Галац. 12 априла један је сумарен дошао у Рени (на Дунаву) и одмах се вратио у Црно море.

На иаквиском фронту операције патрола и артиљериских ел.

Енглески коминике

Лондон, 14. априла

У току претпоследи ноћи непријатељ је поузово напао наше положаје у близини Гаврела. Наша је артиљерија одбила нападаче.

Доцније. — Један непријатељски одред који је покушао напад на наш положај југо источно од Ипра био је одбијен. Јуче је била обострана јака артиљериска борба на више места између Сен Кантена и Араса као и код Ипра.

Авијатика. — Јуче су наши аероплани и поред рђавог времена извршили врло корисне операције. Јуче су у ваздушној борби оборена два немачка аероплана а грећи је приморан да се спусти на земљу. Један је од ових пао у наше линије. Три наша апарата фале.

Изјава генерала Брусија-Лова

Петроград, 14. априла.

«Биржевја Вједомости» пише: генерал Брусијов је изјавио да је био припремио трупе за евентуалност једне револуције, како би се на тај начин избегле пертурбације између трупа. Дисциплина старога режима је замењена новом дисциплином која је свеснија дужности према отаџбини. Већина војника који су били на одсуству вратили су се натраг. Сем тога генерал је изјавио да су једино климатске незгоде снемогућиле нашу једногодишену акцију са французом и Енглезом.

На фронту Риге

Женева, 14. априла

«Журнал де Жанев» је уверен да су Аустро Немци, немоћни да предузму офанзиву на западном фронту и да пробију италијански бедем, одлучили да покушају напад на фронту код

Риге. Међутим време није подесно за операције од величког замешаја на том сектору. Снег је почeo да се топи и проћи ће извесно време док путеви постану подесни за циркулацију. Руски ће генералштаб без сумње искористити то време да поправи погрешке старог режима и да парира сваки немачки покушај.

СТАЊЕ КОД БУГАРА

Морал бугарске војске и народа

Бугарски војници почели су се опет чешће предавати нашим и савезничким трупама. По њихову причању морал код бугарске војске био се мало подигао после руске револуције, јер им се она протумачила као цепање Русије од Савезника и жеља да закључи са Немцима и њима засебан мир. Одако су видели да је то лажа и да руска револуција на прогив значи отресање од германофилских утицаја и одлучност да се бори до победе непријатеља, о чему су их Руси на фронту преко дотурених новина најпре обавестили, настала је још већа депресија и забринутост.

Официри су их поново почели лагати како је са Русима закључено примирје, како ће се рат брзо свршити, како треба још налоди да истрају. Саветује им се да се Србија не предају, јер и они, говоре им, пате од глади, а и колу бугарске бегунце и заробљенике. Поред тога бугарске ће власти конфисковати имање сваког дезертера. У заповести је изашло да сваки војник има право убити сваког оног друга, који покуша да се преда.

Но све то слабо помаже, јер је у народу стање несносно. Он гладује, осећа да је роб немачки и да поље ће посећи у борби против много јачих, силијији и богатијих народа. Отуда су у разним местима честе побуне. У Сливену су војници отазали послушност и убили који манданта.

Жеље, сви радо примају и пристају.

Зато, кад је Фертиг скочио и тражио од Јосифа да свира, он одмах прими дудук.

Зар баш ти Фертиг, да ћедши прво коло, умеша се Препишор Илија дај неком млађем човеку.

Шо млађем бре, одговори Фертиг. Ја и ако имам четрдесет година млада ми је срце. Больни сам од њих у борби, бољи сам на сваком послу, бољи ћу бити и у игри. Чак, да им старији каже, како се игра. Ја како. — „Збогом Јелице!“

Фертиг за баци шајкачу иза главе, подиже смакнуте чакшире, стеже кајши око њих, луци цокулом о земљу, накашља се и позва их да играју.

За тки је час скочише сви. На правише коло, док у среди поче Јосиф да држи дудук.

И ови дезертери говоре о побуни у Србији и да се побуњеници налазе сада у планинама источно од Лесковца, где је бугарска војска немоћна.

ИТАЛИЈА И АУСТРИЈА

Морал италијанске и аустријске војске

Рим, 14. априла

Откривена су ту скоро у аустријској војсци удружења образована искључиво од дезертера којима је циљ да чине законске преступе. По селима наилазе на масу војника који су избегли од својих пукова. То се да објасни, како говоре зарабљеници, услед ратног умора услед ретке и рђаве каквоће хране која се сада даје војницима. То долази такође услед мржње и презирања које трупе гаје према већем броју официра који остају по пећинама да се зајмају и пијанче а шиљу на касапницу одреде којима командују официрски приправници и подофицири. Ови скандали прузорују такав гњев да војници дезертирају у свакој згодно прилици и поред строгости аустријске дисциплине која нема граница у кажњавању.

Ова појава прави контраст са италијанском војском чији чврст састав и узвиши душ чине плод једне човечанске дисциплине која се базира на примеру официра, на поштовању војника према претпостављенима и на узвишеном осећању дужности која све њих од генерал-сима до обичног војника оживљава. У аустријској војсци на против њихова јеснага представљена ужасом и бруталношћу.

СТАЊЕ У НЕМАЧКОЈ

Штрајкови се настављају

Берн, 14. априла

Из Дрезде јављају: Маса је силом ушла у уредништво листа „Дрезден Пост“ који је прекијуће ујутру публиковао чланак у коме се становништво појави да се умири. Маса је опљачкала све канцеларије листа. Полиција је дошла на вреће да спречи једну групу манифестанта која се је спремала да запали граду.

Рази се коло ка леса. Јулај се и превија. Пуца цок-ла о земљу, која, као да се под оном светом, јаком, силном снагом раздраганих играча љуља и тресе. Рази се живо срце. Заборавише се, за који и менат, горки часи живота. — Заборавише се патње и муке. Јави се прво српско коло; јави се српско живо срце, — српска веселост.

И док је Јосиф, са набреклим жигајама, црвен у лици, дувач у дудуку, док се из његовог дудука одважио тон за тоном, дирјо и држко срце играча, живе се лесе, са кликом и подвуком, повијала час напред, час назад, час лезо, час десно.

Напред Фертиг, до њега Кошовљани па Илија — Прешор, и тако редом сви. У краку утрукују се и надмешу док је Фертиг са намиснутом шајком

ФЕЉТОН

М. Ј. Аврамовић

За време одмора

Леп пролећни дан. Сунчани кла га остали помажу. Та пејзажи несташно играле се и смајићи звучна и мека, кидала се сјај његовог срца, па се разлила по оној зеленој трави, по оном бистром потоку, па са оним његовим жубором беже да ће и нестају, ко зна где.

Тамо пак у другој групи, окупили Вељка и драју а, што му је Фертиг, онако фине, јују трош рано подвалио са мијском, место сабрени јајета. Смеју се, и од смеја се дигла ларма, док се сиромах Вељко, бранио па и сам на крају смејао, јер је виц био силан.

Из једне треће групе, скупи-

ли Јосифа, да им мало свира у дудука он се јади брани и отија. Док се Кошовљан сам не диже, извуче из његовог ранца дудук и пружи га Јос

У Лайпцигу је полиција ухапсила уредника „Лајпцигер Цајтунга“ који је на једном митингу саветовао становништво да манифестије незадовољство. Чим је вест о хапшењу била позната у вароши, велика маса људи кренула се у правцу полиције да тражи његово ослобођење. Да би избегла метеже, полиција се је повиновала жељи.

У Диселдорфу више од 70 000 раденика штрајкују изјављујући да не могу да раде са празним stomakom. Велики су се нереди оди грали такође у Минхену. Раденици из многих радионица, који су се моментално колебали да се придрже штрајкачима, приступили су покрету.

Социјалистички листови покушавају да обавесте народ о тешкој ситуацији у којој се налази немачки генералштаб пред напредовањем англо-француских трупа.

Из Холандије стално стижу вести које тврде да се дешавају многобројна дезертирања немачких војника. Дезертери који прелазе границу изјављују да напуштају редове војске јер су уморни од рата и да се са њима рђаво поступа.

Из Берлина јављају да су, за време последњих манифестација и метежа који су се десили између манифестаната и полиције, погин ли два грађанина и један војник.

нансиској Делегацији ради пријема новца: г. Никола Ж. Алексић порезник у пензији по аку бр. 10665, и г-ђа Љубица Краљевић учитељица из Битоља по аку бр. 10.676

Хаг. — Многи су Немци пре-дали молбе холандским судовима о ступању у поданство. Министар је правде објавио један делажан билтен у коме је изложио разлоге због којих судије пре него што одобре прелазак у поданство, морају узети у обзор тешкоће које би проузроковале конфликте између холандских и страних за-кона о ступању у поданство.

Влада има намеру да не решава нагомилане молбе Немаца. Опште мишљење влада овде да су Немци који станују на страну, почели разумевати колико је мрачна будућност њихове земље. Због тога они прелазе у масама у друга поданства.

Петроград. — Из Букаре јављају: Хан из Киве дао је становништву те вароши доста демократски устав. Кива је престоница Кивије (Туркестан) која је под руским протекторатом.

ће делати против Аустро-Немаца, који су у неутралним земљама.

Савезничке мисије у Америци

Лондон, 14. априла

Велика важност придаје се бављењу г. Балфура у Вашингтону. Сматра се као извесно, да ће Савезничке мисије решити сва питања успешне сарадње Сјед. Држава са Савезницама. Америчка штампа коментарише опширно долазак мисија и сматра, да је предстојећа конференција знаменит догађај.

Њујорк, 14. априла

Г. г. Вивиани, Жофр и цела француска мисија приспели су у уторак. Америчке лађе пратиле су је 500 миља дуж обале. Лада се мисијом прошила је поред линије дреднота, окојеих француским и америчким заставама. На свима дреднотима музике су свирале Марселе-зу и америчку хилну. Маршал Жофр радио је на путу са генералштабом и спреман је да председнику Вилсону одмах поднесе тачан извештај о војној ситуацији.

У Русији

Петроград, 14. априла

Многи војнички делегати, који су обишли фронт вратили су се у Петроград. Они су констатовали свуда код трупа велику интензивност у раду. Делегати су потпуно задовољни редом у Петрограду.

Снабдевање у Русији

Петроград, 14. априла.

Г. Чингарјов Министар Правде изјавио је: «Рад на решењу питања о снабдевању земље наставља се. Са предузетим мерама постижу се одлични резултати. Намирница, нарочито жита, брашна и сточне хране има предовољно за потребе становништва и војске. Створена је нова организација да се отклоне тешкоће у транспортним средствима услед огромних одстојања. Добивени су већ добри резултати.

Најновије вести

Вашингтон, 14. — Постигнут је потпун споразум између Вилсона и Балфа оносно питања која интересују британку и америчку владу.

Лондон. — »Морнинг Пост« јављају из Рима: Силе Споразума донеле су дфинитивне и једнодушне одлуке оносно грчког писања.

Петроград, 14. — Генерал Брушков јављају је: »Бржевља Вједомости«: «Држим да наши војници треба да учествују у изборима, али само после рата. Генерал је уверен, да ће руска војска задобити важан успех на ист. фронту.

гом, Јелице. — Уздржавље да се видимо:

И тај клик Фертигов, покварију сву намоловану слуку за који м се оте један узах, тежак као сета и дуг као вечност.

Умори се опет свирач Јосиф, уморише се играчи, и леса опег стаде да се одмори и одане.

Опет шала и смеј, — опег сици и игра речи и све гако даље до саме ноћи. . . .

Положај:

Лекар за унутрашње болести

Д-р Александрос К.

бив. лекар у скопљу. болници прими у своме стану, ул. Цимиски 108, (близу Коланде Места) од 8—10 и од 2—4 свакога дана. Сиромашне српске избеглице лечи бесплатно.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Лондон. — „Тајмс“ предлага да се купи од неутралних држава које се граниче са Немачком најмање половину њихових производа намењених за извоз. Ако ове земље желе да имају гамеричке артикле које су им неопходне, морају се постичи такој одлуци.

Берн. — Владе бугарске и турске одлучиле су да траже од Немачке и Аустро-Угарске да ове предложе нове предлоге за мир Сторазуму.

Њу Јорк. — Услед побуне Немаца у Бразилији све јужно-америчке републике а нарочито Аргентина појачале су гарнизоне у варошима и областима где живи повећи број немачког становништва.

Њу Јорк — Изгледа да је влада Сједињених Држава решена да помогне Бразилији да се угуши побуна Немаца која је избила у неким провинцијама. Према званичним информацијама из Рио-де Жанеиро влада бразилијанска се осећа способом да сама угуши побуне.

Париз. — Једна португалска дивизија приступила је на један сектор француског фронта.

Петроград. — Ухапшен је у Царском Селу представник извршног одбора радничких делегата. Открило се да је син до последњих дана подстригнут у тајној полицији. Ухапшен је такође неки Кузелев уредник социјалистичког листа „Правде“, као егзнаттажне полиције која му је плаћала 100 рубља месечно. Оза чешћа хапшења потврђују да има и код социјалиста сумњивих личности.

Петроград. — «Воље» објашњава да су руски социјалисти противни свакој политици о анексији. Они мисле, међутим да се рат мора наставити док се не поврати слобода потчињеним народима у Аустрији, Турској и Немачкој. Они захтевају такође да се мир не захвачи, ни у ком случају, са Холандијерима и Хабзбургцима.

А кад поче опет дудук, а кад поче опет жива леса да се повија и весео клик пешака, — артиљерија загрли Фертига па и он за колом и подвјиком.

И док се ова повијала лево и десно. Док је цокула о цокули лупама, тресла и дузила прах. Док се из Јосифовог дудука кидао тон за тоном, крешио дух и срце држио, — четни ордонас Лакић, испружио се потрошке на трави, налактио се и на рукама наслонио главу а поглед му лута, час у ногу играча, час у набрекло и црешио лице Јосифа свирача, час у Фертигову шајкачу. Па скрене

тамо преко оног зеленог вида, ливада и њива, провлачи се кроз оно ретко и зелено цбуње; скакче преко оних бистрих потока, пребаца се преко оног голог и кшног планинског венца и пре ко секих долја и планина спушта се у његово село и заустави се пред сеоском црквеном.

И тај поглед скупно све. И гонове дудука, и тресак цокула и вику играча, и жуборење потока. Зелену траву и ретко трњевито цбуње.

Малу црквицу. Тиху, благи поветарац и свеж, миришни пролетњи дан. Па намоловао, лепу, дивну, слику пуну држа и младости. А Лакић, у ту намоловану слику гледа све. Гледа, како се и он ухвати у коло, које је било исплетено од младих, здравих и лепих девојака и момака. Његова лела

и млада комшика Рада ухватија се до њега. Пак кад, кад подигне стидљиво главу и погледи је сусретну. Срца се разумеју а рука дрхти и јаче стеже. А Лакићу мило, па воли оно коло, оног свирача, онај миришни дан оно бистро плаво небо. Воли цео свет, воли све.

Поглед се и даље креће, док се опет не врати на Јосифа свирача, или слика остаје и даље лепа и мила. Док одједном онај исти Фертиг, са оном натакнутом шајкачом на оку, не развоји у колу њега и комшику Раду.

Лакићу криво, цепти од мuke. Шта ће сад па овај Фертиг. Пак се невесело из кола и гледа љутито у Фертига, који и даље преплеси ногама и савија главу до испод самих колена и кроз клак виче: «Збо-

У СРПСКОЈ КЊИЖАРИ

И. РИСТИВОЈЕВИЋАНа кеју уа ресторан Београд
улица Ники 35. СолунМогу се добити: Граматике
оригиналче Метода Гаспето-Са
ур од Војислава Петровића Срп-
ско француске и Српско енглескеРечници Стевовића Српско
француски и Француско српски
повезани једно и засебно.Мали фотографисани францу-
ско српски.Српске књиге све које су и-
зашле из штампе у Солуну за
време свог рата.Речници за почетнике Срп-
ско француски и Српско тали-
јански.Речник Српско Енглески и ен-
глеско српски од Луја Кана.Календари српски од фине
хартије са сликом Његовог Ве-
личанства Престолонаследника
Александра.Сифилис и све венеричне
болести лечи са потпуним
успехомдиректор болнице венеричних
болести у СолунуД-р Арист. Христодулу
прима у својој клиници
од 3 до 6 в по час по подне.
Улица Егнатија бр. 314.

Нове књиге

Извашле су из штампе и пу-
штене су у продају ове књиге:
Са српског фронта. Од Ђ. Л-
древића. Цена 0'50 д.
Над помољу. Од Ива Ђипика
Цена 1'50 д.

Косово или Бој на Косову
1389. год. у народним песмама.
Цена 1. дин.Цвеће. Српска читанка. При-
редиле Јубица Карчевићева и
Василија Качандонићева. Це-
на 0'70 д.Ружа. Српска читанка. При-
редиле Јубица Карчевићева и
Василија Качандонићева. Це-
на 1'50 д.Божур. Српска читанка. При-
редиле Јубица Карчевићева и
Василија Качандонићева. Цена 1'50.Књиге се могу добити:
1) Код издавача Николе Л.
Вркића, новинара, у уредништ-
ву «Велике Србије» у Солуну,
и чију се адресу треба обра-
зати и за распродажу;2) Код г. С. Стефановића ца-
зиника, на служби при Финан-
сијском Делегацију у Солуну;3) У књижарни српских књи-
га уз ресторацију «Београд» у
Солуну;4) На фронту овлашћен је г.
М. Богдановић, фотограф, да
скупља претплату и врши по-
ручнице.Част нам је ставити до знања српској војсци и
српској публици, да смо у Солуну, морској приста-
ниште — кеј, улица Ники 35, отворилиСРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ
„БЕОГРАД“где се кувају само српска јела, а нарочито недељом
српска гибаница.Потрудили смо се и набавили чиста природна
виња талијанска, француска и грчка а такође и фран-
цуски и грчки коњак.За сваки дан: гулаш, ћулбастија и пржена риба
за доручак од 8 сати пре подне.

Јела чисто српска са свињском машћу.

Сервирање банкета прима по умереној цени.

Препоручујући се српској војсци и публици мо-
лимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ћира Васић, трг. Београђанин.
Васа Златаревић, ресторатор.

Сифилис и све венеричне
болести лечи са потпуним
успехом

директор болнице венеричних
болести у Солуну

Д-р Арист. Христодулу

прима у својој клиници

од 3 до 6 в по час по подне.

Улица Егнатија бр. 314.

Уредништво „Вел. Србије
прима огласе по умереној цени.Књижара
РАДИУМ

Улица Венизелос 7.

Има све врсте илустрованих листова, забавних
књига: француских, енглеских и талијанских. Про-
дајна цена као у Француској.Велики избор хартија за писма, Сатова, арти-
кала и прибора фотографских најпризнатијих фаб-
рика »Кодак« и »Лимијер«.Извршује све фотографске радове за 24 часа.
Огромно стовариште парфимерије и артикала
за тоалету.Разне робе стакларске, посуђа и кухињских
потреба.

2—30

СИНОВИ Г. А. ЕРЕРА И КО. ЛТД.
СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапе, бижутерије, мириса, чипака, пантлика, платна
мушема. Париских артикала, женске конфекције, гвожђарије итд.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој ценi.

Српско Трговачко Друштво а. д.
СОЛУН

Улица Победе бр. 11, на кеју до биоскопа „Пате“.

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Швајцарску и
све Савезничке државе.Са положаја може новац да нам се упућује у свима монетама
поштанским упутницама.Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме има
новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Друштво стоји под непосредним надзором Краљ. Срп. Владе
и Врховне Команде преко нарочито одређеног делегата.
Обавештења бесплатно.

УПРАВА.

Част нам је ставити до знања српској војсци и
српској публици, да смо у Солуну, морској приста-
ниште — кеј, улица Ники 35, отворилиСРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ
„БЕОГРАД“где се кувају само српска јела, а нарочито недељом
српска гибаница.Потрудили смо се и набавили чиста природна
виња талијанска, француска и грчка а такође и фран-
цуски и грчки коњак.За сваки дан: гулаш, ћулбастија и пржена риба
за доручак од 8 сати пре подне.

Јела чисто српска са свињском машћу.

Сервирање банкета прима по умереној цени.

Препоручујући се српској војсци и публици мо-
лимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ћира Васић, трг. Београђанин.
Васа Златаревић, ресторатор.Ко једном попуши цигарету „Салоника“ тај ће се уверити
о њеној каквој зато:Препоручујемо г. г. пушачимада и даље
пуше само цигарете из прве и највеће фабрике
цигарета**„Салоника“**

Каиро — Александрија — Солун

Најбоље и најукусније цигарете и дуван
СВИХ ВРСТА.Награђена првим највећом наградом на изложби
у ФиладелфијиНа продају у свима дуванџиницама, нарочито
„Миродато“ и дуван за луле.

Париска хируршка зубна клиника

Др. Х. Салтијел и С. Арама

Са париског универзитета

Најмодернији зубно-технички
радови извршују се у кратком
року и најсолидније.СОЛУН, улица Птоломеон 37, угао
улице Венизелос 97.**ФАБРИКА ЦИГАРЕТА****„НЕСТОС“**

НАЈВЕЋА НА ОРИЈЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кики дин. 1---

„Гиубек“ 0'80

„Јаки“ 0'65

„Афрос“ 0'50